

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Oviedo, Francisco de

Lvgdvni, M.DC.LI.

II. A quo producat & corrumpatur impulsus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

De impulsibus respicientibus eundem numero terminum ex diuersis spatiis & consequenter per aduersas lineas, difficultas est an intrinsecè distinguantur: multi affirmatiuam tenent sententiam; ego in negatiuam propendeo, quia sicut eadem grauitas, & leuitas ex diuersis spatiis per diuersas lineas semper per breuissimam tendunt in proprium centrum, sic idem impulsus semper in determinatum terminum tendit semper per lineam rectam, diuersam tamen ratione diuersi spatij, à quo tendit mobile, ex eo quod diuersum terminum à quo habeat motus respiciens eundem terminum, ad quem debet tendere per diuersam spatij lineam. Itaque ex vi eiusdem impulsus, ratione cuius mouetur corpus ab spatio sursum per hanc lineam moueretur per aliam, & in eundem terminum si mobili existenti in alio spatio idem contigisset impulsus, neque necessum est distinctos secundum prædicatum intrinsecum impulsus constituere, pro omnibus motibus respicientibus distinctas spatij lineas, etiam in eundem terminum destinatas. In hac re fortiores rationes non inuenio, neque illius materia grauiore alias desiderat.

PUNCTVM II.

A quo producatur, & corrumpatur impulsus.

Iuentia sensitiua habere virtutem imprimendi impulsu corporibus infertur ex motu projectionis, quem probauimus puncto præcedenti fieri medio impulsu producto à proiciente. Difficultas est an in uiuentibus distinguatur potentia, à qua procedit impulsus, ex vi cuius mouent corpus extraneum à potentia locomotiuam, ex vi cuius ipsa animalia se mouent. In opinione, quæ potentias ab anima non distinguit, difficultas hæc locum non inuenit, quia potentia realiter cum anima identificata necessario inter se ideitatem habent. In opinione, quæ potentias distinguit, censeo realiter distingui potentiam, ex vi cuius animal se localiter mouet à potentia productiuam impulsus, quia existimo animal non se mouere per productionem impulsus in se ipso, sed per immediatam productionem præsentia. Non nego posse partem quamdam uiuentis impulsu imprimere alij parti eiusdem uiuentis, ex vi cuius quasi ab extrinseco moueatur pars illa, quæ impulsu recipit, sed affirmo motum progressiuum contractionis, & dilatationis non fieri ab anima medio impulsu, sed immediatè ab illa procedere, sicuti procedit immediatè ab anima rationali, & ab Angelo motus, quo rationalis anima & Angelus mouetur. Confirmatur: uiuentis immediatè mouet non medio impulsu corpus, quod vehit, ut probauimus puncto præcedenti: ergo potiori ratione poterit se ipsum immediatè mouere. Potentiam locomotiuam, qua animal se ipsum mouet in uiuentibus materialibus, quæ se ipsa immediatè mouent, non distinguere à potentia ex vi cuius motus uectionis immediatè procedit ab animali, quia termini potentiarum non distinguuntur neque ex modo tendendi, neque aliquam habent radicem essentialis distinctionis, immanentia enim, quæ conuenit motui locali respectu primi motus omnino est extrinseca termino motus, & omnino extra illius existentiam, æquè enim benè producit hæc præsentia, quam modo habeo à me immanèter vel ab alio quocumque extrinseco transeunt. Similiter dicendum est quantitatem habere virtutem imprimendi impulsu. Ratio est quia cum quantitas impenetrabilis sit, virtutem habet remouendi à loco corpus occupans spatium immediatè ab illa occupandum, & resistendi alij corpori, ne cum illa penetraretur, quod sit medio impulsu impresso corpori intendenti se penetrare, quod manifesta experientia monstrat præcipue in motu resistentia.

Hic inquiri solet an corpus debeat se mouere, ut impulsu alij corpori imprimat. Respondeo necessum non esse corpus actu moueri ut impulsu corpori imprimat, ut patet in lapide, qui semper humeris impulsu imprimit, etiam si immotus super humeros subsistat. Necessum tamen est corpus intendere se mouere versus aliquam partem, ut impulsu imprimat, quem imprimit necessario tendentem, in partem illam, in quam motus imprimendis impulsu dirigebatur. Hac ratione lapis æquè vndeque immotus impulsu imprimat terræ, cui innititur, & non partibus aeris lateralibus, vel aëri, quem supra se habet.

Circa corruptionem impulsus docuit Pater Valquez 2. disp. 21. cap. 3. impulsu semper corrumpi à contrario, nam cum lapis per impulsu sursum ascendit, producit quamdam grauitatem, medià quæ impulsu sibi ab agenti extrinseco violenter impressu corrumpit. Circa impulsu, quo lapis deorsum descendit, qui non opponitur grauitati essentiali, aut accidentali, quia in eundem terminum lapidem mouet, tradit ex Archimede Mathematicorum Principe terram esse ex utraque parte æquè ponderibus librata, ita ut duplex sit assignandum centrum, vnum vniuersi, grauitatis aliud. Centrum vniuersi est illud, à quo æquales lineæ ad terræ superficiem duci possunt, centrum verò grauitatis est punctum illud, quod ita diuidit terræ partes quoad grauitatem, ut terra ex nulla parte magis in vnam quam in aliam grauetur, sicuti in bilance centrum grauitatis est punctum illud examinis, quod in bilancem discernit, ut neutra pars aliam grauitate superet: tunc ergo quiescit terra, cum centrum grauitatis centro vniuersi corresponder. Si verò in terra æquè vtriusque librata aliquis impulsu in hac parte imprimat, terra ex illa parte magis ponderat, & extrahitur centrum grauitatis à centro vniuersi per motum, quo terra deorsum descendit secundum illud latus, in quo impulsu recepit, & ascendit sursum per aliud latus, sicuti in bilance contingit. Postea verò cum in se locum proprium, restituit, corrumpit impulsu receptum, ex vi cuius terra à proprio centro fuerat extracta.

Doctrinam hanc contra sensum euidentiam tradi multi clamitant, verumtamen nec leuem coniecturam contra illam experientia exhibere valebit. Motus enim, ut sæpè dixi non percipitur nisi per distantias corporum, & diuersa corpora interiacentia, qui si fiat his distantis ex motu non accrescentibus, nunquam percipitur, ut contingit in motu naui, quem non percipit, qui intra illius cameram inclusus fertur. Cum ergo si vniuersus moueretur orbis eo modo, quem tradit Archimedes omnia in illo contenta æquè mouerentur, & æquè distarent, & nullum esset principium, ex quo illius motus sensibus percipi posset, neque illum hic & nunc contingere posse experientia discerneremus: malè ergo infertur motum hunc admittendum non esse, quia nunquam sensibus percipitur. Grauiora sunt alia, quæ huic vniuersi motui refragantur, nonnulla expendo. Motus hic vniuersi proueniens ex impulsu violentus esset, & contra interuam impetum totius vniuersi, omnibus enim illius partibus esset violentus, tam illis, quæ deprimuntur, quam aliis, quæ eleuantur, omnes enim extraherentur à proprio grauitatis centro: ergo non potest prouenire à quocumque impulsu. Probo consequentiam: impulsu à me impressus non potest vincere grauitatem mediocri saxi, neque illud mouere versus aliquam partem: ergo non poterit vincere grauitatem totius mundi, illumque totum commouere. Respondebis diuersam esse rationem, quia mundus est ex utraque parte æquè libratus, & ita potest quocumque illo impulsu commoueri, sicuti in bilance æquè librata, etiam si utraque ingens sustineat pondus, potest tritici grano huic lanci appposito moueri. Contra: cum lances, quæ æqualiter erant librata leui pondere superaddito mouentur, lanx, quæ deprimitur mouetur motu naturali, & pondus superadditum non vincit resistentiam lancis depressæ, sed totum pondus, quod antea erat in lance depressæ, & illud, quod denuo superadditur naturaliter sursum descendunt, & vincunt resistentiam aliis lancis, quam semper intendit vincere, & deorsum descendere lanx, quæ modo deprimitur motu naturali, quam antea non fuerat consequuta, quia æqua erat opposita lancis resistentia, cum conatu, quem ipsa habebat ad descendendum deorsum: itaque lanx depressa naturaliter mouetur, & lanx eleuata violenter contra propriam resistentiam, quæ vincitur antiquo pondere, quod lanx habebat, cum utraque erat æquè librata, & alio, quod denuo fuit additum eidem lanci depressæ, & mirum non est pondus aliquod quantumuis maximum vinci alio æquali adiuto leuissimo. In motu autem vniuersi, quem adhibuit prædictus dicendi modus tota terra violenter mouetur, & impulsu impressus huic parti, quæ deprimitur, victurus est resistentiam partis terræ eleuata, & partis depressæ, neque pars depressa iuuat impulsu ut vincat resistentia partis eleuata, imò potius resistit, ne altera eleuetur, quia sicuti resistit, ne ipsa descédatur, ita resistit ne altera ascendatur: ergo resistentia totius

totius terræ adæquate vincenda est impulsu à me impresso, hoc autem quis admittit? quomodo dici poterit me vincere totius mundi resistentiæ exiguo impulsu digito impresso, qui non possum totis viribus saxum non pergrande commouere. Secundò, demus impulsu æquè intensum simul imprimi in vtraque parte terræ, tunc terra non mouebitur, sicuti non mouentur lances cum vtrique æqualis impulsus imprimitur: ergo impulsus illi corrumpi non poterunt. Tertiò, si inæquales sint impulsus in vtroque terræ latere impressi, & deprimitur terræ latus, quod intensiore impulsu recipit, cum hic successiue corrumpendus sit, cum fuerint corrupti gradus, quibus impulsus iste superabat impulsu in alio latere impressum, & vterque maneat æquè intensus, terra quiescet, & nulla erit causa, à qua impulsus illi æquè intensi corrumpantur. Mitto alia, quæ contra hunc dicendi modum expendant recentiores, ne in re non grauis momenti latius, quam par est disputatio protendatur, tantum assero magnam esse vniuersi iacturam totum commoueri ad exiguum interimendum impulsu.

Defendant alij grauitatem, & leuitatem esse qualitates superadditas non solum inter se oppositas, sed grauitatem cum impulsu intendente mouere corpus sursum, & leuitatem cum impulsu ferente corpus deorsum, & ita lapidem grauitatem amittere dum sursum fertur, quam iterum recuperat natia virtute, & media impulsu à se expellere, & iterum deorsum moueri. Similiter asserunt impulsus, ex vi quorum corpora per diuersa spatia mouentur, inter se opponi contrariè, & mutuò expelli sicuti calor, & frigus. Porro appendere non possumus lapidem, dum motu violento fertur sursum, & ita examinare non valeamus an grauitatem amiserit, verumtamen alii nobis argumenta suppetunt ad hanc sententiam impugnandam. Primum est: Grauitas in corpore conducit, vt in illo recipiatur impulsus, quo corpus sursum mouetur: ergo grauitas non opponitur contrariè cum hoc impulsu. Antecedens experientia monstrat, vix enim impulsus aliquis imprimi potest in stupa, aliòve corpore leui, quo sursum moueatur, & valde intensus minori conatu imprimitur in lapide aliòve corpore graui. Consequentiam probò. Nulla forma potest conducere vt introducat in subiecto, in quo est alia forma ipsi contraria: sed grauitas conducit, vt in subiecto, in quo est introducat impulsus, de quo agimus: ergo non illi contrariè opponitur. Maiorem probò: forma contraria exigit ne opposita introducat in subiecto, in quo est, & illius introductioni resistit: ergo non potest conducere vt introducat, id enim, quod resistit introductioni, & illam impedit, nullatenus ad illam potest conducere. Dices ad impulsu recipiendum tantum conducere grauitatem in certo gradu, & in maiori alio non conducere, sed potius impedire illius receptionem, ex quo inferitur grauitatem esse contrariam impulsui, siquidem quando est nimis intensa resistit illius introductioni, quod autem secundum gradus alios remissos non resistat, non arguit qualitatem hanc non esse contrariam impulsui, quia frigiditas contrariè opponitur cum calore, & tamen non resistit secundum quoscumque gradus introductioni caloris. Contrà: quo subiectum minus habet frigiditatis, facilius, intensiusque calor in illo introducit, & nunquam gradus quantumvis remissus frigiditatis potest conducere positiue, vt introducat alius gradus valde remissus caloris, & sic de omnibus aliis formis contrariis: ergo si impulsus, & grauitas contrariè opponerentur, quo subiectum minus haberet grauitatis, facilius & intensiore impulsu reciperet, & nunquam gradus quidam grauitatis conduceret positiue ad gradum aliquem impulsu recipiendum: sed gradus aliquis grauitatis conduceret positiue ad impulsu recipiendum, vt probaui, & non facilius, intensiorque impulsus recipitur in subiecto, quo minus habet grauitatis: ergo grauitas, & impulsus non contrariè opponuntur. Secundò, ex eo, quod non possumus corpus nimis graue mouere non inferitur corpus impulsui resistere præ nimia grauitate, neque illum non recipere, sed impulsu receptum non esse sufficientem ad mouendum corpus illud. Sed esto: non posset recipere impulsu, hoc non proueniret ex intentione grauitatis, non enim intensiorem grauitatem habet ingens saxum, quam exiguus lapillus ab illo abscissus, sed extentiorem per plures subiecti partes.

Hac ratione efficacissimè reicitur hæc sententia, cui ad-

Franc. de Ouedo, Philosoph. Tom. I.

iunge illius auctores non inuenisse impulsus contrarios, quibus corrumpantur reliqui omnes, quos ego possum corpori imprimere, cum enim illis obicitur impulsu, quem modò pede terræ imprimo, vt moueatur deorsum, non opponi cum grauitate, & ita non corrumpi ab illa. Respondent: inconueniens non esse impulsu illum ibi permanere, & à nullo corrumpi. Ex quo inferitur quamque terræ partem retinere modò omnes impulsus, quos successiue recipit quotiescumque pedibus hominum fuit calcata, vel pondus aliud sustinuit. Videat ergo quisque quantus erit impulsus receptus in templi theatriue limine, vbi frequens accidit populus.

Dicunt alij Deum corrumpere impulsu, quia ita exigit vniuersi ordo ne detur vacuum: nescio quâ ratione vacuum daretur, etiam si nunquam corrumpetur impulsus, quem recipit corpus, licet enim perpetuò moueretur, nunquam posset extra Lunæ concauum proflire, non enim valeret quicumque impulsus calos penetrare, vel disrumpere: ergo non daretur vacuum, quantumvis impulsus corpori impressus per æternitatem duraret. Confirmatur: cum pila vehemènti intra cubiculum excutitur impulsu, semel, & iterum parietes, pauimentumve tangit & idem reperit spatium, quovisque deficiat impulsus, ergo etiam si pila perpetuò impulsu retineret, perpetuò intra cubuli spatium ciceretur, & nunquam vacuum, neque quidquam aliud contra vniuersi naturam contingeret.

Sentio cum Gabr. in 3. dist. 13. Okamo in 4. q. 12. art. 2. ad 3. P. Rub. lib. 8. Phys. tract. de impulsu quest. 3. impulsu ex eo corrumpi quia ex se entitas est adeò exilis vt tantum petat durare per determinatum aliquod tempus, quo transacto Deus totam illius adimpleuit exigentiam, & ita vt naturæ auctor non amplius teneretur illum conseruare, & conseruatum subtrahit, non quia impulsus exigit sui corruptionem, vel quia in vltimo instanti sue durationis non habeat eandem exigentiam, quâ habuit in primo, sed quia in illo instanti iam Deus contulit totam durationem, quam per suam entitatem impulsus exigit, & ita iam ex vi illius exigentiæ non illi diuturnior debet duratio. Moueor adhuc corruptionis modum impulsibus adscribendum, quia etiam si posset per formarum impossibilitatem illorum corruptio componi, adhuc teneremur ad huc recurrere in corruptione soni, & specierum intentionaliu, quibus nulla alia corruptionis causa potest assignari, neque aliquid contra hunc dicendi modum potest adduci, quod aliquâ ingerat difficultatē in meis principiis vt ex iâ dicendis constabit.

Obiicies primò. Sunt alie entitates impulsu imperfectiores, quæ ex se perpetuò durarent, ni à contratio impeterentur sicuti durationes superadditæ in opinione, quæ illas admittit, & alij moduli imperfecti, qui diu persistunt: ergo absque fundamento dicitur entitatem impulsus statim diffuere, & resolui. Secundò animus rationalis imperfectior est Angelo, & æquè petit durare cum Angelo: ergo etiam si impulsus imperfectior sit aliis entitatibus, æquè petit durare cum illis. Respondeo hanc non esse consequentiam necessariam: hæc entitas est imperfectior illâ: ergo minorem petit durationem, non enim oritur præcisè ex quacumque minori perfectione exigentia minoris durationis, sed ex certis naturis rerum, quarum vnâ impulsui tribuimus, quia nullus alius apparet modus, quo corrumpatur, non præcisè quia imperfectior sit, exigentia enim exiguæ durationis non supponit, sed constituit imperfectionem impulsus. Adde relationes in opinione, quæ illas admittit superadditas, & alios modos perpetuò durare, quia conseruantur à causis, à quibus producantur, æquè propendentibus in illorum conseruationem ac in propriam ipsorum productionem, cum enim necessarij sunt hi modi subiectis à quibus procedunt, æquè necessariò cause in illos influunt in tota mensura conseruationis, & in primo productionis instanti.

Obiicies secundò. Gradus impulsus vel sunt æquales, vel inæquales in perfectione. Si æquales: ergo æquè petunt durare: ergo simul corrumpuntur. Si inæquales, primus gradus erit imperfectior reliquis: ergo primus gradus minorem exigit durationem, sed corrupto primo gradu deficient omnes, quia gradus inæquales subordinati sunt, quorum secundus, & reliqui superiores subsistere non poterunt: ergo omnes simul corrumpuntur: ergo in instanti deficiet totus impulsus, quod est contra manifestam experientiam, qua videmus impulsu paulatim languescere. Respondeo, gradus impulsus esse inæquales, & non

Ii 2 subor

subordinatos, non enim ex inæqualitate infertur subordinatio, ut probabo in Generat. Secundò admissa subordinatio graduum, posse gradus superiores exigere minorem durationem, quia entitas perfectior potest exigere minorem durationem, quam exigit alia perfectior. Deinde quia possunt esse gradus subordinati, quorum ultimi primis sint imperfectiores.

- II Obicies tertio. Impulsus vectiois, quem imprimo lapidi, què supra humeros porto, intensior est impulsu, quem imprimo lapidi proiecto, sed impulsus lapidis proiecti petit durare per spatium, quo possum orationem Dominicam recitare, quo non languescit impulsus: ergo impulsus vectiois totidem spatij poterit durare: ergo etiam si humeros submoueam quibus lapidem vehēbam, durabit impulsus vectiois, & lapis eodem modo mouebitur, & in terram non decideret, cuius oppositum monstrat experientia. Si dicas durare impulsu sed amoto vehēti lapidis grauitate vinci, Inso: impulsus vectiois non vincebatur grauitate dum vehentis tergo detinebatur, ergo neque hoc amoto vincetur, quia grauitas lapidis non creuit, & vectiois impulsus mundum segnescere incepit. Idem argumentum in aduersarios contorqueo: Impulsus vectiois est æquè perfectus & æquè intensus, & sæpè intensior impulsu proiectiois. Cur ergo ut primum amouetur vehens impulsus vectiois statim totus vincitur, aut expellitur à contraria forma, & proiectiois impulsus per aliquam notabilem mensuram neque vincitur, neque expellitur. Respondeo: amoto vehenti non dici durare motum vectiois, neque per minimum instans, quia hic non procedebat ab impulsu aliquo, ut dicebam puncto precedenti, sed immediatè ab ipso vehente, quo amoto amouetur causa impulsus vectiois, & consequenter amouetur effectus.

PUNCTUM III.

Vnde proueniat maior velocitas motus violenti in medio, quam in principio, & naturalis in fine, quam in medio & principio.

- I Etiam si tantum agam de proietorum motu, & ad me non pertineat hic examinare rationem, propter quam motus naturalis sit velocior in fine quam in principio, & medio, quia tamen hic assignanda est ratio, propter quam motus violentus sit velocior in medio, quam in principio, eademque sit ytrique difficultati communis, utramque simul inquirere, & definire placuit. Supponit quæstio motum naturalem esse velociorem in fine, quam in principio, & violentum in medio quam in fine, & principio, quod omnium philosophorum consensus statuit, & docuit Aristotel. libr. 2. De cælo, & mundo, ipsaque experientia demonstrat, qua videmus corpus graue maiorem impulsu alij imprimere in fine motus naturalis, quam in medio, & principio, & in medio motus violenti, quam in principio, & fine. Modò tamen Arriaga disputat. 4. de Generat. sect. 5. subsect. 3. rationem adductam improbat, & conclusionem negat, asseritque aliud esse corpus velocius moueri in fine motus, quam in principio, aliud intensiorem impulsu alij imprimere, in fine motus, quam in principio, neque vnum inferri ex alio, quia velocius mouetur aquila rapidissimè volans, quam lapis à me proiectus, & tamen lapis caput confringet, & aquila nihil nocebit impulsu alij corpori impresso, deinde ait nullum aliud esse caput ex quo inferatur maior velocitas motus in fine, quam in medio, ac proinde sine fundamento constitui maiorem hanc velocitatem, quam ipse negat, in fine motus, quam in medio, & principio.

- 2 Dubium non est aliud esse, corpus se mouens intensiorem impulsu in alio producere, aliud verò velocius moueri, quod nullus negabit, neque corpora mollia vehemētissimè se mouentia minorem impulsu, quam corpora dura etiam si hæc minus velociter moueantur, aliis corporibus imprimere. Hoc tamen non probat velociorem motum ex se causam non esse seu conditionem intensioris impulsus, & intensiorem impulsu non arguere à posteriori velociorem motum, experientia enim semper suadet velociorem motum cæteris paribus intensiorem impulsu committi, quia comparatione facta eiusdem corporis tarde se

mouentis cum eodem se mouentis velociter sine corpus sit durū, siue molle, quo velocius mouetur, eo intensiorem producit effectum, ut patet in motu pile coriaceæ, & cuiusvis lapidis, hominisque se progressiue mouentis, qui si rapido feratur motu intensum imprimit impulsu corpori obiecto, & utrumque tunditur, si verò tardè moueatur, alij corpori obiecto remissum imprimit impulsu. Exempla, quæ in oppositum adducit Arriaga nihil probant, quia tantum comparat corpus velociter se mouens cum alio tardè se mouente diuersæ rationis, v. g. corpus molle velociter se mouens cum corpore duro tardè se mouente, in quibus, etsi maior velocitas corporis mollis ex se ad intensiorem inducat impulsu, tamen magis ad intensiorem impulsu conducit durities alius corporis, & ita excessu duritiei in corpore tardius se mouente, & omnibus pensatis intensiorem impulsu producere valere corpus durum tardè se mouens, quam molle se velociter mouens. Neque Arriaga à communi sententia discedens difficultatem declinat, quia æquè difficile est assignare rationem, propter quam corpus intensiorem impulsu alij corpori obiecto imprimat in fine motus naturalis, quam in medio, & principio, ac rationem reddere, propter quam velocius in fine quam in medio, & principio moueatur, etsi hoc vltimum neget Arriaga, illius primi tenetur rationem reddere.

Qui asserunt impulsu contrariè opponi cum grauitate dicunt initio motum violentum non esse adeo velocem, proiciens corpus intensum impulsu tantum produceret in partibus proximioribus passi, quæ successiue intendunt alias partes remotiores passi, & ita successiue crescit velocitas motus dum crescit impulsu productus in corpore proiecto, postea verò cum iam partes, quæ intensum receperunt impulsu à proiciente, produxerunt totam intensiorem, quam possunt in partibus distantioribus iam non potest intensio impulsus, neque velocitas motus accrescere, sed ab illo instanti incipit deficere, quia proiectum se restituit in primam grauitatem, & impulsu amittit, quo languente incipit languescere motus, donec totus decedat impulsus, & cum illo totus motus. Hæc ratione motus proiecti velocior est in medio, quia totum impulsu recipit, & nihil amittit, quam in principio, in quo non totum receperat impulsu, & in fine, in quo deperdit successiue impulsu receptum.

De motu naturali cur velocior sit in fine, quam in medio, & principio ex aliis principiis ratio est deducenda. Docent aliqui motum naturalem velociorem esse in fine, quia iam mobile propius accedit ad centrum, ac proinde connaturalius mouetur. Si maior propinquitas ad centrum ad maiorem motus velocitatem conduceret velocior esset in principio motus, qui incipit ab hoc infimo loco, quam in fine motus alius, qui inceperit ab alio sublimiori loco, & desinat, in quo hic incipit, quod manifesta experientia falsum esse demonstrat, quia corpus cadens ab eminenti loco maiorem impulsu imprimit capiti, quam corpus à manu cadens imprimit terræ: ergo maior propinquitas ad centrum ad maiorem motus velocitatem non conducit.

P. Vázquez 1.2. disp. 81. & Conimbr. 1. de cælo, docent grauitatem lapidis in motu locali producere aliam grauitatem accidentalem diuersæ speciei à grauitate naturali, quæ tantum potest durare dum durat motus, & accrescit eadem successione qua motus producit, quia sit dependenter ab illo, proinde quo diuturnior est motus maior grauitas accidentalis producit, quæ simul cum grauitate naturali mouet corpus, velocius in fine motus, quia tunc intensior grauitas accidentalis est producta. Eodem modo dici posset in motu proietorum impulsu impressum à proiciente producere dependenter à motu impulsu alium quasi accidentarium, qui successiue producit, & maior est in medio motus, quam in principio, & ideo velocior est motus in medio, quam in principio, in fine verò etiam si hic accidentalis impulsus accresceret, decrescit impulsu impressus à proiciente, ratione cuius languescit motus, non enim æquiualeat in ordine ad motum intensio adueniens impulsui secundario intensiori primarij deperditæ, & de eodem impulsu secundario dici potest remitti in fine motus, quia etsi plures præcesserint partes motus dependenter à quibus producit, & creuerit conditio ad sui productionem, decrescit virtus præcipua, à qua